

Státní okresní archiv Klatovy

Obecná škola (německá), Zejbiš

1878-1945

Inventář

EL NAD č.: 1417

AP č.: 499

Eva Ulrichová

Klatovy 2012

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce archivního fondu	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	4
III. Archivní charakteristika archivního fondu	4
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	4
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky	4
Seznam použitých pramenů a literatury	5
Příloha: Seznam použitých zkratk	5
Inventární seznam	6

Úvod

I. Vývoj původce archivního fondu

V 18. století bylo obyvatelstvo Zejbiše převážně německé národnosti. Proto zde jako první vznikla německá škola. První zmínky o této škole pochází ze zprávy zejbišského duchovního v roce 1734, ve které je uvedeno, že škola byla vystavěna již dříve. Dále je zde vypsána činnost a plat učitele. V roce 1799 byla postavena nová přízemní školní budova pro dvojtřídní obecnou školu, ke které byly přiškoleny obce Zejbiš, Kochánov a Onen Svět. V roce 1811 byly přiškoleny ještě obce Chvalšovice a Sinná, do školy chodilo 104 dětí. V roce 1850, po odchodu podučitele, vyučoval řídící učitel sám 260 žáků a k tomu ještě 93 žáků v nedělních opakovacích hodinách. Za tuto práci dostával 130 zl. včetně naturálií.

Mezi lety 1850-1855 vznikla na Schürerově dvoře expozitura obecné školy v Zejbiši, z důvodu náročné cesty obzvláště v zimních měsících. Školní obvod byl rozdělen tak, že 85 žáků navštěvovalo školu na Zejbiši z osad: Buchar, Gerlov, Štítov, Zejbišský dvůr, Poschingrův dvůr, Eisnerův dvůr, Simandlův dvůr, Pateřiková huť, Smausova huť, Starý Brunst, Svinná, Kochánov a Chvalšovice. A 85 žáků navštěvovalo expozituru na Schürerově dvoře z osad: Onen Svět, Wolfsau, Köhlerwastl, Paseka, Horní a Dolní Suché Studánky, Mústek, Šukačka, Stellkasperův dvůr, Schürerův dvůr, Strablův dvůr a Günthnerovy dvory. Ta se v roce 1857 stala samostatnou školou se stejným školním obvodem.

V roce 1887 vznikla na Gerlově Huti expozitura zejbišské školy, které byla původně od roku 1873 filiální školou železnorudské obecné německé školy.

Protože původní školní budova v Zejbiši byla ve špatném stavu, byla 1. 5. 1899 zbourána a 17. května téhož roku byl položen základní kámen pro novou školní budovu na místě původní školy. Nová budova měla zděné přízemí a patro bylo dřevěné. Od roku 1906 byla škola organizována jako trojtřídní. Ve školním roce 1922/23 bylo zapsáno 234 dětí z toho 33 dětí navštěvovalo expozituru v Gerlově huti.

V březnu 1939 bylo celé toto území začleněno do Bavorska a tak se zde začalo vyučovat podle bavorského školského zákona. V letech 1940-1945 byla škola dvojtřídní. Pro nedostatek učitelů vyučoval od roku 1941 obě třídy pouze řídící učitel.

Vyučování ve škole bylo ukončeno v zimě ve školním roce 1944/45, kdy ve školní budově byli ubytováni němečtí uprchlíci, kteří byli postupně odsunováni do Bavorska. V dubnu byl ve škole zřízen vojenský polní lazaret.

V roce 1945 po skončení 2. světové války byly německé obecné školy zrušeny výnosem MŠO poř. č. 90 z 16. 10. 1945.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Vývoj a dějiny archivního fondu před předáním archiválií do archivu se nepodařilo zjistit. Archiválie školy byly předány do archivu 28. 12. 1975 - přír. č. 152/75 Základní devítiletou školou Javorná.

V roce 2004 bylo provedeno skartační řízení na Základní škole Čachrov a v roce 2010 na Základní škole Železná Ruda, chybějící dokumenty však nalezeny nebyly. Fond zhruba uspořádala v roce 1976 V. Holá.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Časový rozsah archivního fondu je 1878-1945. Jazyk archiválií je německý. Fyzický stav archiválií je převážně dobrý, jen knihy inv. č. 4-19 jsou rozpadlé.

V archivním fondu se nedochovaly zápisy z porad před rokem 1924 a po roce 1931. Dále chybí třídní výkazy před rokem 1878 a z let 1883-1884, 1885-1890, 1891-1893, 1895-1896, 1897-1898, 1908-1918, 1919-1922, 1923-1928, 1938-1942, 1943-1944 a podací protokoly z celého období existence školy.

Při pořádání byla vnitřní změnou č.1/1417 ze dne 2. 11. 2011 přesunuta 1 třídní kniha z let 1924-1925, celkem 0,01 bm, do archivního fondu Obecná škola Zejbiš (EL NAD 1418).

Rozdíl v počtu evid. jednotek v EL NAD a ve skutečnosti byl způsoben chybným zápisem.

Při pořádání fondu nebyla provedena žádná vnitřní skartace.

Pro uspořádání archiválií daného archivního fondu bylo použito následující pořádací schéma:

- I. Úřední knihy
  - a) Knihy zápisů a porad
  - b) Evidenční knihy
  - c) Ostatní knihy
- II. Registraturní pomůcky
  - Podací deník

III. Spisy

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Archivní fond tvoří převážně třídní výkazy. Významným zdrojem informací jsou také zápisy z porad, matriky žáků a školní kronika.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

Archivní fond zinventarizovala v roce 2011 a archivní pomůckou opatřila v roce 2012 ve Státním okresním archivu Klatovy Eva Ulrichová.

V Klatovech 19. 11. 2012

Eva Ulrichová

Seznam použitých pramenů

Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé, rok 1945

Příloha: Seznam použitých zkratk

EL NAD – evidenční list Národního archivního dědictví

MŠO – ministerstvo školství a osvěty

SOAP – Státní oblastní archiv v Plzni

Inventární seznam

I. Úřední knihy

a) Knihy zápisů z porad

1	Zápisy porad učitelského sboru	1924-1931	K 1
---	--------------------------------	-----------	-----

b) Evidenční knihy

2	Matrika žáků	1895-1913	K 2	
3	Matrika žáků	1913-1920	K 3	
4	Matrika žáků	1936-1938	K 4	
5	Třídní výkaz	1878-1879	K 5	
6	Třídní výkaz	1878-1879	K 6	
7	Třídní výkaz	1879-1880	K 7	
8	Třídní výkaz	1880-1881	K 8	
9	Třídní výkaz	1880-1881	K 9	
10	Třídní výkaz	1881-1882	K 10	
11	Třídní výkaz	1881-1882	K 11	
12	Třídní výkaz	1882-1883	K 12	
13	Třídní výkaz	1884-1885	K 13	
14	Třídní výkaz	1890-1891	K 14	
15	Třídní výkaz	1890-1891	K 15	
16	Třídní výkaz	1893-1894	K 16	
17	Třídní výkaz	1894-1895	K 17	
18	Třídní výkaz	1894-1895	K 18	
19	Třídní výkaz	1896-1897	K 19	
20	Třídní výkaz	I. třída	1898-1899	K 20
21	Třídní výkaz	II. třída	1898-1899	K 21
22	Třídní výkaz	I. třída	1899-1900	K 22
23	Třídní výkaz	II. třída	1899-1900	K 23
24	Třídní výkaz	I. třída	1900-1901	K 24
25	Třídní výkaz	II. třída	1900-1901	K 25
26	Třídní výkaz	I. třída	1901-1902	K 26
27	Třídní výkaz	II. třída	1901-1902	K 27
28	Třídní výkaz	I. třída	1902-1903	K 28
29	Třídní výkaz	II. třída	1902-1903	K 29
30	Třídní výkaz	I. třída	1903-1904	K 30
31	Třídní výkaz	II. třída	1903-1904	K 31
32	Třídní výkaz	I. třída	1904-1905	K 32
33	Třídní výkaz	II. třída	1904-1905	K 33
34	Třídní výkaz	I. třída	1905-1906	K 34
35	Třídní výkaz	II. třída	1905-1906	K 35
36	Třídní výkaz	I. třída	1906-1907	K 36
37	Třídní výkaz	II. třída	1906-1907	K 37
38	Třídní výkaz	III. třída	1906-1907	K 38
39	Třídní výkaz	I. třída	1907-1908	K 39
40	Třídní výkaz	II. třída	1907-1908	K 40
41	Třídní výkaz	I. třída	1918-1919	K 41
42	Třídní výkaz	II. třída	1918-1919	K 42
43	Třídní výkaz		1922-1923	K 43

Inv. č.	Obsah		Časový rozsah	Evid. jedn.
44	Třídní výkaz	I. třída	1928-1929	K 44
45	Třídní výkaz	II.a třída	1928-1929	K 45
46	Třídní výkaz	II.b třída	1928-1929	K 46
47	Třídní výkaz	III. třída	1928-1929	K 47
48	Třídní výkaz	I.a třída	1929-1930	K 48
49	Třídní výkaz	I.b třída	1929-1930	K 49
50	Třídní výkaz	II.a třída	1929-1930	K 50
51	Třídní výkaz	II.b třída	1929-1930	K 51
52	Třídní výkaz	III. třída	1929-1930	K 52
53	Třídní výkaz	I. třída	1930-1931	K 53
54	Třídní výkaz	II. třída	1930-1931	K 54
55	Třídní výkaz	III. třída	1930-1931	K 55
56	Třídní výkaz	I. třída	1931-1932	K 56
57	Třídní výkaz	II. třída	1931-1932	K 57
58	Třídní výkaz	III. třída	1931-1932	K 58
59	Třídní výkaz	I. třída	1932-1933	K 59
60	Třídní výkaz	II. třída	1932-1933	K 60
61	Třídní výkaz	III. třída	1932-1933	K 61
62	Třídní výkaz	I. třída	1933-1934	K 62
63	Třídní výkaz	II. třída	1933-1934	K 63
64	Třídní výkaz	III. třída	1933-1934	K 64
65	Třídní výkaz	I. třída	1934-1935	K 65
66	Třídní výkaz	II. třída	1934-1935	K 66
67	Třídní výkaz	III. třída	1934-1935	K 67
68	Třídní výkaz	I. třída	1935-1936	K 68
69	Třídní výkaz	II. třída	1935-1936	K 69
70	Třídní výkaz	III. třída	1935-1936	K 70
71	Třídní výkaz	I. třída	1936-1937	K 71
72	Třídní výkaz	II. třída	1936-1937	K 72
73	Třídní výkaz	III. třída	1936-1937	K 73
74	Třídní výkaz	III. třída	1937-1938	K 74
75	Třídní výkaz	I. třída	1938-1939	K 75
76	Třídní výkaz	II. třída	1938-1939	K 76
77	Třídní výkaz	III. třída	1938-1939	K 77
78	Třídní výkaz	I. třída	1942-1943	K 78
79	Třídní výkaz	II. třída	1942-1943	K 79
80	Třídní výkaz	I. třída	1944-1945	K 80
81	Třídní výkaz	II. třída	1944-1945	K 81
82	Katalog učitelské knihovny		1927-1943	K 82
83	Katalog žákovské knihovny		1929-1943	K 83

c) Ostatní knihy

84	Školní kronika		1922-1944	K 84
----	----------------	--	-----------	------

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn.
---------	-------	---------------	-------------

II. Registrurní pomůcky

Podací protokoly

85	Podací protokol	1924-1938	R 1
86	Podací protokol	1939-1945	R 2

Název archivní pomůcky:	Obecná škola (německá), Zejbiš
Značka archivního fondu:	NOŠ Zejbiš
Časový rozsah:	1878-1945
Počet evidenčních jednotek:	86 (84 úředních knih, 2 podací protokoly)
Počet inventárních jednotek:	86
Rozsah v bm:	0,60
Stav ke dni:	19. 11. 2012
Zpracovatel archivního fondu:	Eva Ulrichová
Zpracovatel archivní pomůcky:	Eva Ulrichová
Počet stran:	10
Počet exemplářů:	4
Schválil:	Mgr. Pavel Havlovič dne 19. 11. 2012-č.j. SOAP/040-0770/2012